

ادامه از صفحه اول

«رئیس» گزینه مناسب دستگاه قضا

ظاهرا به‌زودی حکم ریاست آقای رئیسی از طرف مقام معظم رهبری صادر خواهد شد. به باور نگارنده وی مناسب‌ترین گزینه ادوار این قوه است. برابر اصل ۱۵۷ قانون اساسی، اصلی که در بازنگری مدیریت قوه قضائیه را از شورایی به فردی تغییر داد، رئیس قوه باید مجتهد عادل و آگاه به امور قضائی و مدیر و مدبر باشد که برای مدت پنج سال از طرف رهبری به این سمت منصوب می‌شود. آقای رئیسی ششمین رئیس قوه قضائیه‌ای خواهد بود که از بدو پیروزی انقلاب اداره این قوه را برعهده خواهد گرفت. قبل از بازنگری قانون اساسی، برابر اصل ۱۵۷ سابق بالاترین مقام قوه قضائیه، شورای عالی قضائی بود که عبارت بودند از رئیس دیوان عالی کشور، دادستان کل کشور، سه نفر قاضی مجتهد و عادل به انتخاب قضات کشور که برای مدت پنج سال انتخاب می‌شدند و انتخاب مجدد آنان بلامانع بود، در بازنگری به جای اداره‌شدن شورائی قوه قضائیه با اصلاح اصل ۱۵۷ انجام مسئولیت‌های این قوه در کلیه امور قضائی و اداری و اجرایی بر عهده فردی گذاشته شد که توسط مقام رهبری به این سمت منصوب می‌شود و باید مجتهد عادل و آگاه به امور قضائی و مدیر و مدبر باشد، کلیه رؤسای قوه قضائیه چه زمانی که اداره این قوه به صورت شورائی و تا تیرماه سال ۱۳۶۰ ریاست شورای عالی قضائی برعهده مرحوم شهید بهشتی بود و بعد از شهادت ایشان، ریاست شورای عالی قضائی برعهده مرحوم موسوی‌اردبیلی قرار گرفت و بعد از بازنگری قانون اساسی که ریاست قوه قضائیه تا هم‌اکنون بر عهده آقایان شیخ‌محمد یزدی و سپس آیت‌الله هاشمی‌شاهرودی و هم‌اکنون برعهده آیت‌الله آملی‌لاریجانی است، رؤسای قوه از بدنه دستگاه قضائی ریاست این قوه را برعهده نگرفتند.

اداره قوه قضائیه نیاز به شناخت از این دستگاه و سلسله‌مراتب اداری و اشراف به قوانین شکلی دارد که اتفاقا آگاهی به قوانین شکلی و نحوه اداره دستگاه بر مسئولیت قضائی دست‌کشی از اشراف و احاطه به استنباط فقهی از مبانی و مباحث حقوقی ندارد و آگاهی به این مباحث را یا باید در دانشکده‌های حقوقی آموخت یا با حضور در سلسله‌مراتب قضائی و طی مراحل آن از دادپاری و بازپرسی و دادستانی تا دادرسی و ریاست بر محاکم و حضور در سلسله‌مراتب اداری آن به دست آورد. ناآشنایی رؤسای قوه قضائیه با ساختار و سازمان قضائی ممکن است منجر به تصمیماتی شود که یک فرد آشنا به روندهای قضائی می‌تواند از آن اجتناب کند. برای نمونه وقتی شیخ محمد یزدی به ریاست قوه قضائیه منصوب شد و اتفاقا اولین رئیس قوهای بودند که بعد از بازنگری و حذف شورای عالی قضائی به این سمت منصوب شده بود، نمی‌دانم چه کسانی به ایشان پیشنهاد حذف دادرسا و تشکیل محاکم عمومی را دادند که همه مسائل قضائی از بدو الی الختم در یک مرجع و توسط یک قاضی که هم بازجو هم دادپار و بازپرس و هم دادستان و هم رئیس دادگاه و مسئول اجرای حکم باشد، رسیدگی شود. در آن شرایط نگارنده که در روزنامه سلام مقالات حقوقی می‌نوشتم، به کرات از این تغییر انتقاد کردم و نوشتم این روش باعث ویرانی دستگاه قضائی و ضرر و زیان به اصحاب دعوی خواهد شد.

اما در جو به‌وجودآمده آن سال‌ها، تذکرات امثال نگارنده انعکاسی نداشت و مدیران کل استان‌ها در مسابله‌ای بی حاصل به‌سرعت قانونی که باید در پنج سال اجرا می‌شد را اجرا کردند. کسانی که آن سال‌ها با دادگستری سروکار داشتند، شاهد بودند که همه پرونده‌ها در بی‌نظمی نابخشودنی‌ای درون گونی‌ها رفت و با حذف دادرسا احکامی را قضات مراجع کیفری صادر کردند که هم بازجو هم دادپار و هم دادستان و هم رئیس دادگاه بودند و چه حقوقی تضییع شد. وقتی مرحوم هاشمی‌شاهرودی، ریاست قوه را برعهده گرفت، جمله معروف «ویرانه‌ای را تحویل گرفتم» را بیان کرد و سال‌ها وقت می‌برد تا آن ویرانگی به آبادانی تبدیل شود. رئیس آشنا به ساختارها و روندهای قضائی، می‌تواند تصمیمات بهتری بگیرد. در مطلبی نوشته‌م آقای رئیسی فرزند دادگستری و به اصطلاح از افرادی است که در این دستگاه از سربازی به سرداری رسیده و همه مراحل ترقی را با تکیه بر توان علمی و قضائی خود پیموده است. علاوه بر تحصیلات حوزوی اتفاقا به تحصیلات دانشگاهی هم روی آورده و مانند قضاتی مکلا واحد به واحد دروس حقوقی را آموزش دیده و از دادپاری دادرسی کرج تا دادستانی همدان و دادستانی تهران و ریاست سازمان بازرسی کل کشور تا دادستانی کل کشور و معاون‌اولی قوه قضائیه را در کارنامه خود دارد. دوری سه‌ساله ایشان از دادگستری هم به باور نگارنده اتفاق میمونی است که فرصت آن را پیدا کرده که از دور ناظر عملکرد دستگاه قضائی باشد. در این سه سال هم آستان قدس رضوی و شرکت‌های تابع و اقمارِی آن به یقین پرونده‌هایی در دادگستری داشته و دارند و ایشان به‌عنوان ارباب‌رجوع هم شربینی و تلخی رسیدگی قضائی را مانند دیگر اصحاب دعوی چشیده است. با شناختی که از مدیران ارشد قضائی دارد هم کار هم‌راه خود را انتخاب خواهد کرد. اما می‌ماند یک مطلب و آن سهم آقای رئیسی به‌عنوان عضو ارشد دستگاه قضائی که در سال‌های گذشته جزء تصمیم‌گیران نهایی آن بودند، آیا باز هم همان دیدگاه را دارند یا دوری سه‌ساله از قوه قضائیه بازتعریف جدیدی از مسائل و مصائب قوه قضائیه را پیش پای او قرار داده است. باید منتظر ماند.

شرق:یکشنبه هفته جاری بود که نمایندگان مجلس شورای اسلامی با افزایش قیمت سیگار در سال ۹۸ مخالفت کردند که به گفته مسئول دبیرخانه ستاد کنترل و مبارزه با دخانیات وزارت بهداشت، افزایش صدتومانی قیمت هر پاکت سیگار بر اساس لایحه بودجه ۹۸ در حالی در مجلس رای نییافت که این افزایش می‌توانست ۳۰۰ میلیارد تومان درآمد برای کشور به ارمغان آورده و از اعتیاد، افزایش بار بیماری و مرگ ناشی از مصرف دخانیات جلوگیری کند.

محمدرضا مسجدی، دبیرکل جمعیت مبارزه با استعمال دخانیات ایران، در گفت‌وگو با «شرق» در این خصوص می‌گوید: «قیمت سیگار نسبت به سال گذشته ۱۳۸ درصد افزایش پیدا کرده است، اما نمایندگان مجلس به افزایش مالیات رای ندادند؛ یعنی هرچه قیمت سیگار افزایش پیدا کرده است به جیب دلان می‌رود. سیگار گران می‌شود و مالیات کاهش پیدا می‌کند، در نتیجه ما فقط به نفع واسطه‌ها و دلان کار می‌کنیم. نمایندگان ادعا می‌کنند برای حمایت از تولید داخل مالیات سیگار را افزایش نمی‌دهند، درحالی‌که مردم سیگار را گران می‌خرند و به نظر نمی‌رسد این سیاست بر مبنای حمایت از تولید داخلی باشد. مذاکرات مجلس را نگاه کنید متوجه خواهید شد چه کسانی مخالف افزایش مالیات سیگار هستند. کشورهایی مانند اردن، پاکستان، مصر و ترکیه بین ۴۰ تا ۷۰ درصد قیمت خرده‌فروشی سیگارشان مالیات است، در حالی در ایران شاید کمتر از ۱۵ درصد باشد و با این‌ کارِی که مجلس انجام داد، میزان مالیات بسیار کمتر هم می‌شود. پولی که مردم اقبال مالیات سیگار می‌پردازند صرف بهداشت و درمان، آموزش و پرورش و ورزش می‌شود، اما در کشور ما این اتفاق نمی‌افتد».

رای نمایندگان

روز پنجم اسفند بود که نمایندگان در نشست علنی روز ۳ اسفند مجلس شورای اسلامی در جریان بررسی بخش درآمدی لایحه بودجه سال ۹۸، با بند الحاقی ۳ به تبصره ۶ این لایحه با ۱۵۰ رأی موافق، ۴۶ رأی مخالف و دو رأی ممتنع از مجموع ۲۲۲ نماینده حاضر در جلسه مخالفت کردند که بر این اساس مقرر شد در این خصوص طبق برنامه ششم توسعه اقدام شود. در بند الحاقی ۳ تبصره ۶ لایحه مذکور آمده بود: دولت مکلف است به ازای هر نخ سیگار، مبلغ پنجاه (۵۰) ریال اضافه دریافت و منابع حاصله از آن را به درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز کند. منابع حاصله از محل ردیف هزینه‌ای مربوط به‌صورت یک‌دوازدهم ماهانه به سازمان بهزیستی و سازمان بسیج مستضعفین به منظور کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی در حاشیه شهرها با اولویت پیشگیری و درمان معتادین متجاهر اختصاص می‌یابد.

در همین رابطه سخنگوی کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی در سخنانی درباره این رأی نمایندگان گفت: «با توجه به اینکه کشور در شرایط محاصره اقتصادی قرار دارد و افزایش قیمت کالاها در کشور تبعات روانی منفی برای مردم ایجاد می‌کند، بنابراین نمایندگان با افزایش تعرفه نوشابه و سیگار مخالفت کردند. البته باید به این نکته واقف بود که همواره پیشگیری بهتر از درمان است و اگر بتوان با استفاده از هر راهکاری مردم را از خوردن نوشابه و استعمال دخانیات منع کرد، به‌طورقطع برای کشور و دولت منفعت خواهد بود».

سخنگوی کمیسیون بهداشت و درمان مجلس خاطرنشان کرد: کمیسیون بهداشت در مجلس به فکر سلامتی مردم است و پیشنهادی که در صحن علنی درخصوص افزایش تعرفه واردات نوشابه ارائه شد در این راستا بود، ولی نمایندگان با آن مخالفت کردند که بهتر بود نمایندگان با سعه صدر بیشتر و با دید پیشگیری به آن نگاه می‌کردند، چون با نگاهی اجمالی به قیمت آب و نوشابه در کشور مشاهده می‌شود که قیمت یک بطری آب‌معدنی از قیمت یک بطری نوشابه ارزان‌تر است که متأسفانه از دلیل آن روشن نیست که عقلا و منطقا قیمت نوشابه گران باشد تا اقبال مردم به استفاده از آن کاهش یابد.

باید مواد خوراکی زیان‌آور، از جمله نوشابه و همچنین دخانیات در کشور افزایش قیمت داشته باشند تا از تبعات منفی آن در آینده و آسیب‌هایی که به بدن انسان وارد می‌کنند، جلوگیری به عمل آید».

جامعه

انتقاد از نمایندگان حامی سیگار

کاهش مصرف، افزایش سلامت

بهزاد ولی‌زاده، مسئول دبیرخانه ستاد کنترل و مبارزه با دخانیات وزارت بهداشت نیز با انتقاد از نمایندگان می‌گوید: «یکی از مهم‌ترین راهکارهای کاهش تقاضای دخانیات، استفاده از سیاست‌های مبتنی بر قیمت است، عمده‌ترین بحث هم مالیات است. کشورها مطالعه کردند اگر ما بتوانیم مصرف دخانیات را کاهش دهیم، هم درآمد دولت را بالا می‌بریم و هم بسیاری از شاخه‌های سلامت بهبود پیدا می‌کند. مطالعات نشان می‌دهند هر ۱۰ درصد افزایش مالیات مواد دخانی موجب کاهش پنج درصد تقاضای دخانیات در کشورهای درحال‌توسعه و چهار درصد در کشورها توسعه‌یافته می‌شود».

به گفته او، در گذشته صنعت دخانیات در انحصار دولت بود، اما بعدها این انحصار شکسته و بحث خصوصی‌سازی مطرح شد و نحوه خصوصی‌سازی نیز استاندارد نبود، به‌طوری‌که شرکت دخانیات خصوصی شد، اما سهام آن به ارگان‌های دولتی واگذار شد و بدون اینکه مدیریتی بر آن باشد، این خصوصی‌سازی انجام شد. تا زمانی که شرکت دخانیات در انحصار دولت بود، همیشه از افزایش قیمت و مالیات جلوگیری می‌کرد، به دلیل اینکه بخشی از دولت بود و با کمک از توجه‌های اقتصادی و به این بهانه که افزایش مالیات منجر به افزایش قاچاق می‌شود، صنعت داخل ورشکسته می‌شود و با افزایش مالیات کالاهای قاچاق جای ما را می‌گیرد، جلوی افزایش مالیات را می‌گرفتند. پس از اینکه شرکت دخانیات خصوصی شد، در کنار خصوصی‌شدن اجازه داده شد شرکت‌های بین‌المللی وارد ایران شوند

و سرمایه‌گذاری کنند. عوامل این صنایع در کنار عوامل شرکت دخانیات قبلی که الآن خصوصی شده است قدرتشان افزایش پیدا کرد و شروع به لابی‌گری کردند. ولی‌زاده با بیان اینکه با وجود اینکه بالای ۹۵ درصد میزان تقاضای دخانیات در داخل کشور تولید می‌شود بازهم از این ادله استفاده می‌کنند که اگر مالیات افزایش پیدا کند قاچاق افزایش پیدا می‌کند، ادامه داد: اگر یک برند سیگار در کشوری به عنوان قاچاق پیدا می‌شود، این سیگار کجا تولید شده است؟ این در همان شرکت تولید شده است که یا در ایران یا در یکی دیگر از کارخانه‌های همان شرکت در کشور دیگری است بنابراین عوامل اصلی در بحث قاچاق همین شرکت‌های دخانیات هستند. وقتی شرکت در کشوری راه‌اندازی می‌شود، باید تعهداتی بدهند که اگر محصولات قاچاق آنها در آن کشور کشف شد تا چند برابر قیمت کالا به آن کشور جریمه پرداخت کند؛ این سیاستی بود که مرکز برنامه‌ریزی و دخانیات کشور در حوزه وزارت صنعت داشت و اعلام کرده بود اگر کالای قاچاقی از شرکت‌های دخانیات کشف شود، تا ۳۳ برابر قیمت کالای کشف‌شده باید جریمه پرداخت شود تا نظارت بیشتری بر کالاهای خود داشته باشد.

مسئول دبیرخانه ستاد کنترل و مبارزه با دخانیات وزارت بهداشت اظهار کرد: برنامه‌ریزی بسیار منسجمی صورت گرفته است و شرکت‌ها از این ادله استفاده می‌کنند که ما در بحران اقتصادی هستیم و با افزایش مالیات صنعت آسیب می‌بیند و ممکن است عده‌ای بی‌کی کار شوند. متأسفانه نمایندگان مجلس نیز صحبت صنایع دخانی را تکرار می‌کنند آنها صحبت‌های بخش سلامت را نمی‌شنوند. شما از نمایندگان مجلسی که با افزایش مالیات دخانیات مخالف هستند، بخواهید یک مطالعه که در این زمینه انجام شده که نشان می‌دهد با افزایش مالیات قاچاق افزایش پیدا می‌کند را بیاورند. نمی‌دانم آنها بر اساس

کدام مطالعه یا مستندات این حرف را می‌زنند؟ قاچاق فرایندی سازمان‌یافته است و در شان یک نماینده مجلس نیست که این‌طور صحبت کند. محصولات دخانی یک کالای رسمی است و همه مراکزی که مواد دخانی می‌فروشند، ملزم شده‌اند پروانه فروش محصولات دخانیاتی را از حوزه اصناف بگیرند؛ یعنی سوپرمارکتی که سیگار می‌فروشد، باید پروانه داشته باشد و طبق قوانین، با هر مرکزی که در آن محصولات قاچاق به‌فروش می‌رسد، پروانه برای همیشه باطل می‌شود بنابر این سیاست‌های ما در بحث قاچاق بسیار منسجم است. اقدامات به این ارزشمندی صورت گرفت و ما توانسته‌ایم قاچاق را به زیر سه درصد کاهش دهیم با وجود این، بازهم از افزایش قاچاق در صورت افزایش مالیات سخن می‌گویند.

او در ادامه تأکید کرد صنایع دخانی‌ای که در کشور ما راه‌اندازی شدند، به‌راحتی آمدند و روی اقلام اولیه‌ای مانند توتون به آنها معافیت‌های مالیاتی داده می‌شود، آیا فکر نمی‌کنید اینها برنامه‌ریزی‌شده است؟ من نگرانی خودم را بابت نگاهی که در زمینه مالیات بر دخانیات در کشور وجود دارد، اعلام می‌کنم زیرا ایران به عنوان رئیس کنفرانس آتی اعضای کنوانسیون کنترل دخانیات تعیین شده و از ایران به عنوان کشوری که ۱۸۰ کشور برای این سمت به آن رأی دادند، انتظار می‌رود وضعیت اجرای کنوانسیون را در کشور ارتقا دهد. ما به عنوان یکی از ضعیف‌ترین کشورهای جهان در حوزه مرکزی که دخانیات باید

وضعیت‌مان را ارتقا دهیم و در سطح ملی بتوانیم سیاست‌هایی داشته باشیم که از افزایش بی‌رویه مصرف دخانیات جلوگیری کند.

مرگ سالانه ۶۰هزار نفر

ولی‌زاده با بیان اینکه در کشور ما با این میزان مصرف، سالانه ۶۰ هزار مورد مرگ ناشی از مصرف مواد دخانی داریم، افزود: در عین حال اگر میزان مصرف مواد دخانی در کشور ۱۰ هزار میلیارد تومان باشد، حدود صد هزار میلیارد تومان از منابع کشور، صرف ضرر اقتصادی ناشی از مصرف دخانیات می‌شود. وقتی جوانی در ۴۵سالگی به دلیل مصرف دخانیات فوت می‌کند، ببینید کشور چقدر روی او سرمایه‌گذاری کرده که به این مرحله بهره‌وری رسیده و بعد باید به دلیل مصرف دخانیات جانش را از دست دهد.مسئول دبیرخانه ستاد کنترل و مبارزه با دخانیات

وزارت بهداشت با بیان اینکه در همه کشورها آمارها نشان می‌دهد که افزایش قیمت و مالیات مواد دخانی، منجر به کاهش مصرف می‌شود، گفت: مسلمانا نگاه‌ها در حوزه‌های سیاست‌گذاری و قانون‌گذاری مالیات بر مواد دخانی جامع و کامل نیست. اینکه می‌گوییم سلامت در همه سیاست‌گذاری‌ها باید رعایت شود، به این معنی است که اگر می‌خواهید صنعتی را مستقر کنید، باید تبعات سلامتی‌اش را ببینید. ادله‌ای که صنایع برای افزایش‌یافتن قیمت سیگار می‌آورند، غلط است و نمایندگان باید ادله حوزه سلامت را شنیده و وقت بگذارند و به اینها گوش کنند. تبعات مخالفت با چنین طرح‌هایی را در آینده خواهیم دید. نتایج پژوهشی که سال‌ها پیش در مجله پزشکی نیوانگلند منتشر شد، نشان می‌دهد در صورت سه برابرشدن مالیات بر دخانیات، جان نزدیک به ۲۰۰ میلیون نفر نجات خواهد یافت. بر اساس این پژوهش، بالا بردن مالیات موجب می‌شود اختلاف قیمت میان گران‌ترین و ارزان‌ترین مارک‌های سیگار ایجاد شود. به این ترتیب، بیشتر افراد به جای خریدن سیگار با مارک‌های ارزان‌تر، به فکر ترک سیگار خواهند افتاد. تأثیر افزایش مالیات به‌ویژه در کشورهای کم‌درآمد تا متوسط دیده خواهد شد که در آنها مردم فقط می‌توانند سیگارهای ارزان را بخرند. این مطالعه نشان می‌دهد که فرانسه بین سال‌های ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۵ با بالا بردن مالیات بر سیگار (در حد بسیار بالاتر از میزان تورم) توانست مصرف سیگار را به نصف برساند.

خبر

احتمال تعطیلی مراکز نگهداری از معلولان و سالمندان

● شرق: مدیرعامل انجمن عالی مراکز غیردولتی توان بخشی معلولان کشور با بیان اینکه در سال ۹۶، هزینه نگهداری ماهانه یک معلول و سالمند به حدود یک میلیون و ۴۰۰ هزار تومان می‌رسید، گفت: این رقم در سال ۹۷ بالغ بر دو میلیون و ۵۰۰ هزار تومان رسیده که این امر مشکلاتی را برای مراکز ایجاد کرده است. سعید سعدآبادی در جمع خبرنگاران با بیان اینکه در حال حاضر دوهزارو ۳۰۰ مرکز نگهداری یا آموزش توان‌بخشی در کشور فعال هستند، افزود: ۲۵ هزار نفر پرسنل نیز در این مراکز در حال ارائه خدمات به معلولان و سالمندان هستند و حدود ۱۲۰ هزار نفر از معلولان، سالمندان و بیماران روانی مزمن، تحت پوشش این مراکز قرار گرفته‌اند. وی با اشاره به اینکه هزینه‌های مراکز توان‌بخشی هر ساله طبق قانون جامع حمایت از حقوق معلولان تعیین می‌شود، اظهار کرد: بر اساس قوانین و مقررات هر ساله نماینده انجمن عالی مراکز غیردولتی توان‌بخشی معلولان کشور، نماینده وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی درباره میزان و کف یارانه مراکز توان بخشی تصمیم‌گیری می‌کنند و بر اساس آن میزان مشخص‌شده یارانه در بودجه سنواتی دولت پیش‌بینی می‌شود. مدیرعامل انجمن عالی مراکز غیردولتی توان بخشی معلولان کشور با بیان اینکه در حال حاضر یارانه‌ای که به مرکز نگهداری توان‌بخشی معلولان و سالمندان پرداخت می‌شود، مانند سال گذشته است و همین امر مشکلات عدیده‌ای را برای مراکز توان‌بخشی ایجاد کرده، اظهار کرد: مراکز نگهداری اعم از مراکز سالمندان و معلولان به صورت خصوصی و غیردولتی اداره می‌شود و بخشی از هزینه‌های این مراکز از سوی خیران و بخشی دیگر به وسیله دولت تأمین می‌شود.

پایان مهلت مشمولان غایب مقیم خارج

● شرق: معاون اجتماعی سازمان وظیفه عمومی ناجا گفت: مشمولان ایرانی مقیم خارج از کشور که بیش از هشت سال غیبت دارند، تنها تا پایان سال ۹۷ برای بهره‌مندی از قانون جریمه مشمولان غایب مهلت دارند. سرهنگ مهدی تقوی اظهار کرد: مشمولان ایرانی مقیم خارج از کشور که بیش از هشت سال غیبت دارند، تنها تا پایان سال جاری می‌توانند به کشور تردد کنند.

